

KOKMEEUWENSLAAPTREK

-F Majoor-

Inleiding.

Vanaf December 1984 ben ik in het Gooi bezig met het aflezen van geringde Kokmeeuwen (*Larus ridibundus*). Het gaat er hierbij om dat de meeuwen met voer zo dicht mogelijk bij de waarnemer gelokt worden waarna het codenummer en het land op een ring afgelezen kunnen worden.

Het aantal verschillende Kokmeeuwen die ik t/m maart 1989 op deze manier heb afgelezen is opgelopen tot ruim 900 vogels.

Een groot deel van deze vogels zijn elk jaar op dezelfde plaats aan te treffen.

Bijvoorbeeld; de Kokmeeuw met ring 'Arnhem 3.225.936' heb ik de afgelopen jaren 145 maal gezien in Laren en 3.280.183 120 maal bij de Laapersveldvijver in Hilversum (de verslagen van dit meeuwen aflezen hebben van twee jaar in de *Aythya* gestaan).

Uitwisseling tussen diverse afleesplaatsen.

Van juli '86 t/m juni '87 heb ik in het Gooi 420 verschillende geringde Kokmeeuwen waargenomen waarvan slechts 40 op meer dan één afleesplaats.

Daarvan waren er 38 op twee afleesplaatsen en 2 op drie verschillende afleesplaatsen waar te nemen.

Voor een betere interpretatiemogelijkheid van de gegevens heb ik de afleesplaatsen in het centrum van Hilversum (Markt en Raadhuis), die in ZO Hilversum (Lorentzweg, Laapersveld, Anna's hoeve en de Compagnieweg), die in het westen van Hilversum (Kerkelanden en Kortenhoef) en die ten zuiden van Hilversum (Hazeelaarlaan), bij elkaar gevoegd.

Met deze indeling kan tot de volgende specificatie van de uitwisseling gekomen worden;

- Hilversum W-H'sum ZO (3km.) 8x
- " -H'sum centr. (3km.) 4x
- Bussum Z-H'sum ZO (6km.) 4x
- H'sum ZO-H'sum ZO (1km.) 14x
- " - " Z (1½km.) 2x
- " - " centr. (1½km.) 2x
- Kerkelanden-K'hoef (3km.) 4x
- H'sum ZO-centr.-K'landen (3km.) 2x

Het grootste aantal uitwisselingswaarnemingen is gedaan tussen de afleesplaatsen van Hilversum ZO onderling.

Dit is te verklaren door te bedenken dat de vijvers hier hooguit 1 km. van elkaar verwijderd zijn en de meeuwen slechts boven de huizen hoeven te vliegen om te zien dat ik aan het aflezen (voeren) ben. Daarna volgt met 8 waarnemingen de uitwisseling tussen Kerkelanden/Kortenhoef en H'sum ZO.

Dit zal waarschijnlijk samenhangen met het grote aantal meeuwen op deze afleesplaatsen die ertoe bijdragen dat de kans op uitwisseling groter wordt.

Als een tweede verklaring kan gedacht worden aan het feit dat de slaapplaatsen van de meeuwen o.a. aan de (zuid) westzijde van Hilversum gelegen zijn en een aantal meeuwen bij de trek van of naar de slaapplaatsen dus over Kerkelanden/Kortenhoef zullen vliegen.

Deze verklaring geldt ook voor de (vooral relatief) grote uitwisseling (4x) tussen H'sum-centr. en Kerkelanden/Kortenhoef.

De vrij grote uitwisseling tussen de meeuwen van Kerkelanden en Kortenhoef onderling is mogelijk te wijten aan het feit dat de meeuwen vaak rusten en fourageren op de weilanden die tussen deze beide afleesplaatsen liggen.

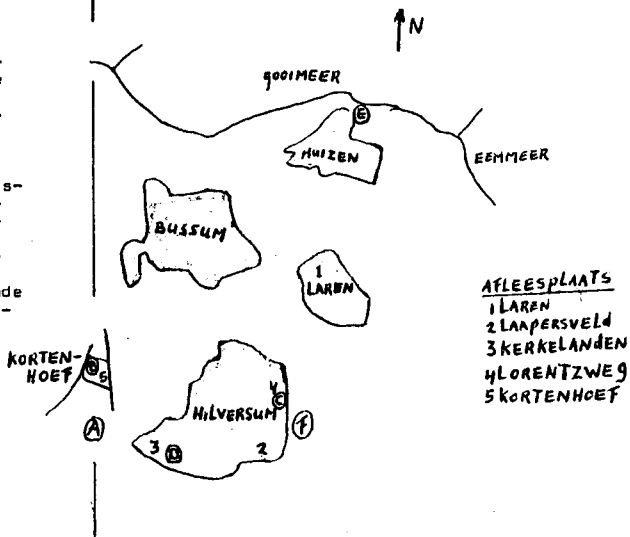

Fig. 1; ligging van de aflees- en ringplaatsen in het Gooi.

Uitwisseling tussen de aflees- en de ringplaatsen.

Voor analyse van deze uitwisseling is tabel 1 opgesteld; deze geeft voor de meeuwen van iedere afleesplaats de procentuele herkomst qua ringplaats.

Uit de tabel blijkt bijvoorbeeld dat in laren de verhouding van de diverse ringplaatsen geheel anders ligt dan in Kerkelanden of Anna's hoeve.

Voor de verklaring van deze verhoudingen moeten we naast de afstand tussen ring- en afleesplaats die van belang is, wederom zeker ook rekening houden met de ligging van de slaapplaatsen t.o.v. de ring- en afleesplaatsen (zie fig. 1&2).

Slaaptrek.

Om de theorie dat de ligging van de slaapplaats direct van belang is voor 1; de uitwisseling tussen verschillende afleesplaatsen en 2; voor de ringplaats van de bij de verschillende afleesplaatsen waargenomen Kokmeeuwen, verder te ondersteunen heb ik een Kokmeeuwen-slaaptrekstelling georganiseerd.

Met 9 verschillende tellers heb ik op 10 plaatsen de slaaptrek geteld.

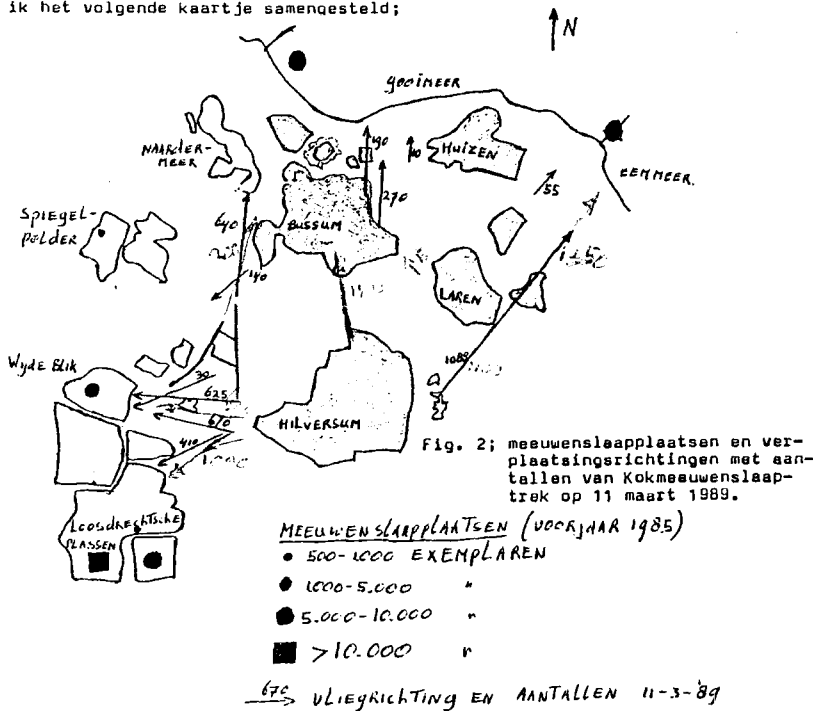
De resultaten van deze tellingen staan precies vermeld in de bijlage. Aan de hand van deze resultaten heb ik het volgende kaartje samengesteld;

Conclusie.

De Kokmeeuwen uit Hilversum slapen op het Gooimeer bij de Stichtse Brug of op de Wijde Blik. Aan de hand van tabel 1 is te zien dat bij de Lorentzweg en het Laapersveld als enige afleesplaatsen in Hilversum Kokmeeuwen, geringd in Huizen, zijn waargenomen.

Hieruit kan afgeleid worden dat meeuwen uit ZO Hilversum naar het Gooimeer vliegen om te slapen en de Kokmeeuwen uit W Hilversum naar de Wijde Blik en de Loosdrechtse plassen. De meeuwen uit laren en Huizen slapen waarschijnlijk bij de Stichtse Brug op het Gooimeer.

De Kokmeeuwen uit Bussum en waarschijnlijk een deel van de meeuwen uit Kortenhoef slapen op het Gooimeer bij de Hollandse Brug. Uit het geringe aantal uitwisselingen en de verklaring voor deze uitwisselingen blijkt dat als de Kokmeeuwen in het Gooi zijn aangekomen om te overwinteren, ze zeer trouw zijn aan de slaapplaats en de daarbij behorende fourageerplaats (afleesplaats). Dit geldt met name voor de meerdere jaren achter elkaar terugkerende meeuwen.

Slot.

Het zal misschien nodig zijn in de toekomst nog een keer -gerichterde slaaptrekverplaatsingen van de Kokmeeuwen in het Gooi te bekijken, vooral nog wil ik hierbij de telers van afgelopen keer van harte bedanken voor hun medewerking!

Frank Majoor
Papenstraat 10
7411 ND Deventer.

Literatuur.

Beer de B. & Majoor F.A. (1988);
Het aflezen van geringde Kokmeeuwen in het Gooi in 1986/87 (Ay. 27:2)

Tabel 1; procentuele herkomst naar ringplaats van de gevonden Kokmeeuwen bij diverse afleesolatsen (1986/87).

	LA	LO	AH	LV	KE	KD
N=	28	43	22	45	145	83
A	14	28	45	57	58	58
B	-	-	-	4	2	20
C	4	12	14	2	1	-
D	-	7	-	11	14	6
E	18	2	4	-	-	-
F	-	2	14	2	2	-
G	-	5	-	4	5	-
BL	64	44	23	20	17	15

LA=Laren, LO=Lorentzweg, AH= Anna's hoeve, LV=Laapersveld, KE=Kerkelanden, KD= Kortenhoef.

A= 's Graveland Z, B= Kortenhoef, C= RWZ oost, D= RWZ west, E= Huizen, F= Wasmeren, G= anders, maar in Nederland, BL= buitenland.

BIJLAGE

Resultaat Kokmeeuwentelling
11-3-1989 wind: ZW 3-4
100% dunne bewolking
15 c, geen neerslag.

waarnemer	plaats	richt.	aant.	tijd (vnl.)
Elbert Majoor	H'sums kanaal	ZW	30	16.00-16.45
		W	625	17.15-18.00
Roelof de Beer	Zuiderheide	NO	1088	17.15-18.00
		NW	669	16.00-17.00
Arjan Stroo	beg. Kromme Rade	ZW	412	17.15-18.15
		NNO	754	17.30-18.00
Liana Lankreyer	Gooi & Eemlust	N	267	16.15-17.00
Frank Majoor	Tafelberg (A1)	N	53	16.00-18.00
Jaco vd Eyk	't Harde	N	10	16.15-17.15
Coenraad Krijger	Buss. heide	N	10	16.15-17.15
Marius Bolck	Wester heide	ZW	13*	16.30

18-3-1989 wind: ZW 4
25% bewolking
5 c, geen neerslag.

Frank Majoor	H'sumse meent	N	640	16.15-18.00
		ZW	141	15.30-17.30

* mogelijk geen slaaptrek.

COLOFON

De Aythya is het officiële orgaan van de Vogelwerkgroep van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie. De Aythya behoort vier maal per jaar te verschijnen. De contributie (f 5,- voor NJN-leden en f 10,- voor donateurs) kan worden overgemaakt op giro 445595 t.n.v. Alg. Penn. NJN-VUG te Almere-H.

BESTUUR

Voorzitter: Frank Majoor
Jagerweg 23
1251 ZP Laren NH 02153-86515

Ping: Kees Oosterbeek
Bosgouw 267
1352 GX Almere 03240-14407

NS: Christiaan Both
Droevendaalsesteeg 37
6708 PB Wageningen 08370-17960

Bennie Gaxiola
Nieuwe Ebbingestraat 76
Groningen 050-126245

Redaktier: Roelof de Beer
't Paadje 31
1251 RH Laren NH 02153-86072

Pieter Wijngaarden
Englaan 31
6703 EV Wageningen 08370-14107

